

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Școala Doctorală în domeniul Științe Politice

Rezumat Teză de Doctorat

Cristalizarea unei politici fiscale la nivelul Uniunii Europene - obstacole și beneficii

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Iordan Gheorghe BĂRBULESCU

Doctorand:

Răzvan V. BALABAN

București

2021

1. **CUVINTE CHEIE:** Politică publică europeană, Politica fiscală a UE, CCCTB, CCTB, impozitarea societăților comerciale, UEM, TPFUE, TUE, impact bugetar, România

2. REZUMATUL TEZĂ DE DOCTORAT

2.1. INTRODUCERE

Ținând cont de situația actuală a Uniunii Europene, atât din punct de vedere social, medical, economic, financiar, în continuare în plină criză pandemică, cu implicații majore atât la nivel politic cât și economic, subiectul tezei de doctorat este unul de actualitate. Așa cum vom vedea în capitolele următoare, de a lungul istoriei, Uniunea Europeană a luat în general măsuri cu impact mult mai puternic ulterior unei crize, indiferent de natura acesteia, fie o criza umanitară sau una economică.

Uniunea Europeană a luat naștere în urma unor astfel de crize și a continuat să se reformeze urmând același tipar istoric, pe care o să îl surprind în capitolele următoare.

Având în vedere faptul că analiza politicii fiscale urmărește o paradigma teoretică a integrării europene, în primul capitol vom analiza cele două teorii ale integrării europene care, în urma unui studiu aprofundat, am ajuns la concluzia că explică cel mai bine evoluția integrării fiscale la nivel european și anume intergovementalismul și neofuncționalismul. Așa cum diferiți autori de dinaintea mea au precizat foarte bine, multe din politicile europene nu pot fi analizate doar printr-o singură paradigmă a integrării europene. Diferitele momente istorice, contexte socio economice și financiare și măsuri luate pot fi explicate folosind teorii diferite. Nu cred că există o singură teorie universal valabilă care să explice procesul de integrare.

Teza urmărește istoricul evoluției unei politici fiscale la nivel european, centralizat, pe care am detaliat-o în capitolul doi, unde am analizat evoluția legislației primare și anume începând cu tratatul de Roma din 1957 până la Lisabona, și evidențiat momente importante cu impact în conturarea unei politici publice europene în materie fiscală. Mai mult, teza urmărește evoluții și în context legislativ secundar prin deciziile luate de către Instituțiile Europene cu abilitare în materie fiscală.

Având în vedere contextul internațional, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) a propus 15 acțiuni menite să modifice tratatele pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și capital, în așa fel încât

să rezolve probleme de natură fiscală ce vizează erodarea bazei impozabile prin modificări aduse convențiilor bilaterale încheiate de către state. În paralel cu dezbaterile lansate în politica fiscală internațională de către OECD cu privire la aspectele menționate mai sus, Comisia Europeană a luat o serie de măsuri complementare și în linie cu recomandările OECD pentru a asigura impozitarea echitabilă a companiilor, pentru a crea un sistem de colaborare mai eficient între statele Uniunii Europene (UE) și pentru a asigura impozitarea veniturilor în țările în care ar fi trebuit să fie impozitate. Mai mult, statele membre au luat diferite măsuri naționale pentru a combate mutarea profiturilor în jurisprudențe fiscale mai favorabile și pentru a asigura taxarea profiturilor ce corespund legislației din statele respective.

Având în vedere:

- ✓ situația actuală prezentă la nivelul Uniunii Europene cu privire la măsurile fiscale ce pot fi interpușe și emise de către Uniunea Europeană;
- ✓ luând în considerare suveranitatea statelor membre în ceea ce privește sistemul fiscal și măsurile fiscale izolate luate de către Uniunea Europeană în mod special prin directivele emise; Consider oportun și de impact în domeniul cercetării prezentarea nevoii unei politici fiscale unitare la nivelul Uniunii Europene.

Putem spune că, la nivelul impozitării indirecte, având în vedere protejarea drepturilor și libertăților fundamentale la nivelul Uniunii, libera circulație a capitalului și persoanelor, printre altele, există o încercare de armonizare în materia principiilor fiscale ce reglementează taxarea indirectă. Până în 1990 cu siguranță nu putem discuta de o reglementare a impozitării directe la nivelul Uniunii Europene, lucrurile schimbându-se în direcția respectivă o dată ce Uniunea a emis directivele cu privire la taxarea directă a tranzacțiilor transfrontaliere, din nou pentru a proteja drepturile și libertățile fundamentale ale Uniunii. Printre alte măsuri legislative luate la nivelul UE, fac referire strictă la o mai bună comunicare și schimb de informații între autoritățile fiscale ale Uniunii și la măsuri de combatere a evaziunii fiscale / evitarea plăților taxelor și impozitelor. Mai mult, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CEJUE) a întărit nevoia unei politici fiscale la nivelul Uniunii, apelând la drepturile fundamentale ale Uniunii Europene (Kube, Reimer, Spengel 2016). În 1995 o decizie a CEJUE (decizia nr. C-279/93, Finanzamt Köln-Altstadt v Roland Schumacker) începe un trend de reglementare a impozitării directe împotriva practicii judiciare anterioare (vezi decizia nr. C-246/89 Commission v United Kingdom [1991] din anexa

3). Decizia precizează că, deși taxarea directă ține de fiecare stat membru și nu cade în sarcina Uniunii, statele membre trebuie să țină cont și să fie în conformitate cu legislația și principiile de drept european. Decizia a dat naștere unui precedent de “integrare negativă”, prin care statele membre trebuie să își alinieze impozitarea directă prin prisma principiilor de drept european.

Conform teoriei fundamentate de către Tibeaut (1956), în conexiune cu principiile enunțate de către Edwards&Keen (1996), alegerea între uniformizarea la nivelul UE a legislației fiscale sau menținerea unui sistem concurențial în materie fiscală, ține momentan exclusiv de prioritățile guvernele statelor membre ale Uniunii. Statele sunt într-o concurență directă de atragere a capitalului mobil prezent la nivelul Uniunii, lucru care după părerea lui Oates (1972) va duce doar la reducerea cotei de impozitare la un minim posibil. Acest lucru, conform lui Oates, poate fi evitat prin armonizarea materiei fiscale în ceea ce privește impozitarea directă.

Putem observa din deciziile anterioare că statele membre au fost reticente în a renunța la autonomia avută în domeniul taxelor și impozitelor, mai ales în ceea ce privește taxarea directă. Votul Republicii Irlandeze în chestiunea modificării Art. 115 din Tratatul pentru Funcționarea UE, cu privire la abolirea principiului unanimității în materia legislației fiscale directe și înlocuirea acestuia cu principiul majorității, întărește ideea reticenței statelor membre, în mod special a celor mici, de a renunța la autonomia fiscală și de a continua concurența fiscală în cadrul Uniunii Europene.

Așadar, ținând cont de parcursul legislației fiscale în cadrul Uniunii Europene, de contextul internațional, european și național favorabil, de măsurile luate și de declarațiile publice ale înalților reprezentanți ai Uniunii, consider oportună cercetarea prezentată în domeniul formării unei politici unitare la nivelul Uniunii Europene.

Teza doctorală susține, prin evidențe empirice, atât nevoia cât și oportunitatea de care beneficiază la momentul actual Uniunea Europeană (i.e. Brexit, criza pandemică, negociere buget) de a anunța și propune o politică publică în materie fiscală.

Cercetarea își propune enunțarea și analizarea problemelor de natură legislativă care pot apărea în realizarea unei politici publice a Uniunii Europene, înglobând, pe lângă analiza legislației în vigoare, și politica națională a statelor membre cu privire la acceptarea unei politici publice a UE în materie fiscală. Analiza urmărește atât declarațiile șefilor de stat/guvern a statelor membre, cât și cele de la nivelul Uniunii Europene pentru a prezenta argumente de actualitate și a putea propune scenarii relevante.

Având în vedere legislația deja existentă în materie fiscală pe care am enunțat-o mai sus, și anume rolul legislativ pe care UE îl are în reglementarea impozitării indirecte (TVA, accize și taxe vamale), împreună cu legislația primară stipulată inițial în Tratatul de la Maastricht și sub forma actuală stabilită de către Tratatul de la Lisabona unde se trasează anumite criterii de politică publică fiscală și se impun anumite condiții de prudență fiscală, am considerat important ca teza de doctorat să se concentreze pe o latură fundamentală a politicii fiscale, și anume impozitarea directă și în mod particular impozitarea societăților comerciale. Așadar restul capitolelor din teză se concentrează pe analiza impozitării societăților comerciale, unde, de altfel, există o propunere de directivă în două etape de adoptare: în prima fază creându-se o bază comună de impozitare la nivel european, ulterior urmând ca societățile să aibă obligația consolidării bazei comune la nivel european. Mai mult, având în vedere că teza analizează nu doar politica fiscală a Uniunii Europene sau eficiența acesteia, ci și modul de finanțare a Uniunii Europene, argumentând în baza studiilor realizate că există posibilitatea, în urma consolidării impozitării directe a societăților comerciale, că acest venit să poate fi direct atribuit bugetului Uniunii Europene ca prima sursă de finanțare, înlocuind astfel modalitatea de finanțare actuală (i.e. own sources, GNI+venituri din taxa vamale și impozite indirecte).

Primul studiu de caz analizează poziția publică asumată de către reprezentanții României de a lungul apartenenței la Uniunea Europeană a statului român, analizând discursurile și dezbaterile publice avute atât la nivelul Parlamentului Național, cât și analiza luărilor de cuvânt a reprezentanților români în Parlamentul European cu privire la adoptarea directivei privind impozitarea societăților comerciale.

Al doilea studiu de caz arată istoricul tumultuos al adoptării directivei de impozitarea consolidată a societăților comerciale la nivel european, analizând legislația primară cât și cea secundară, precum și pozițiile oficiale ale țărilor membre în legătură cu propunerea de legiferare și motivele pentru care nu s-a adoptat. De asemenea, voi analiza posibilitatea trecerii la procedura de adoptare prin vot în majoritate calificată versus vot în unanimitate, precum este situația actuală.

Al treilea studiu de caz prezintă impactul economic și financiar asupra bugetului național. Studiul s-a realizat luând în considerare un număr de peste 300 de companii care îndeplinesc criteriile stipulate în directivă și prezintă impactul asupra bugetului de stat al României, în cazul în care directiva se va adopta. Consider de prim importanță realizarea unui astfel de studiu în

definirea poziției de stat a României în cadrul discuțiilor organizate la nivel european, în consiliu și parlament.

2.2. Problematika cercetării

Există sau nu o politică fiscală a Uniunii Europene, și ce înțelegem prin politică fiscală? Acesta teză de doctorat își propune să analizeze situația curentă a politicii fiscale Europene. În primul rând, se impune o analiză a cadrului legal trecut și prezent. Consider că este foarte importantă analizarea evoluției politicilor cu impact în materie fiscală pentru a putea înțelege într-o formă sau alta viitorul unei politici fiscale unitare la nivelul Uniunii Europene. Așadar, teza își propune, în primele capitole, să evidențieze evoluția istorică în materie de drept fiscal European, atât la nivel de legislație primară, cât și la nivel de legislație secundară europeană. Este crucial pentru a înțelege, în primul rând, limitările de natură juridică pe care o politică fiscală europeană ar putea să le întâlnească în realizarea ei.

Având în vedere scindarea existentă în literatura de specialitate între, pe de-o parte, posibilitatea legală de a realiza o politică fiscală europeană și pe de altă parte, voința politică pentru realizarea acesteia. Așa cum am văzut de-a lungul timpului în politicile publice europene, voința politică a statelor membre, este crucială.

Teza își propune, în primul rând, să răspundă la întrebarea principală de cercetare, și anume, în ce măsură există posibilitatea realizării unei politici publice fiscale la nivel european.

Pentru a răspunde la întrebarea principală, teza urmărește diferite unghiuri complementare și necesare pentru a răspunde la întrebarea principală, îmbinând elemente de cunoaștere juridică, politică, economică și socială.

Pentru început, analizează cadrul legal prezent și trecut și oportunitățile prin care se poate realiza o politică fiscală a Uniunii Europene, face o trecere prin tratatele UE, de la începuturile comunităților până în prezent. De asemenea, pentru a explica procesul de realizare a unei politici publice fiscale, teza trece prin teorii ale integrării în Uniunea Europeană, îndeosebi pentru a alege paradigma potrivită în a explica stadiul actual al fiscalității europene și viitorul acesteia. Mai mult, așa cum am menționat și mai sus, nu cred că există o singură teorie potrivită pentru a analiza întreg parcursul fiscal al acestui proiect politic amplu ce astăzi poartă denumirea de Uniunea Europeană.

Așadar, în încercarea de a răspunde la întrebarea principală de cercetare, mă voi folosi de teorii ale integrării europene precum interguvermentalismul, teorie care, conform legislației primare actuale, explică cel mai bine la nivel macro situația actuală a fiscalității europene.

Voi analiza și diferența implicațiile unei politici fiscale, care sunt elementele componente și voi arăta care din ele sunt reglementate la nivelul Uniunii Europene în prezent, mai ales după modificările aduse de Tratatul de la Maastricht.

2.3. Metode de cercetare

Cercetarea se bazează, în argumentarea ipotezei principale, pe o analiză bibliografică. Ipotezele episodice sunt formulate astfel încât să permită găsirea unor răspunsuri care să confirme sau să infirme ipotezele de mai sus și mai apoi să permită testarea ipotezei principale. În acest sens, studiul folosește modelul „schimbării planurilor” de la un capitol la altul. Studiul este unul interpretativ (Rotariu, 2014), culegerea de informații a fost efectuată cu ajutorul metodelor cantitative, interpretarea datelor pentru testarea ipotezelor, analizarea și compararea informațiilor statistice și observarea evoluției literaturii de specialitate.

Având în vedere complexitatea subiectului, am decis împărțirea tezei de doctorat în patru capitole principale și anume: cercetarea cadrului legislativ, cercetarea situației actuale economice și fiscale, poziția României cu privire la adoptarea unei legislații fiscale europene și impactul asupra bugetului României în situația în care directiva privind impozitarea consolidată a societăților comerciale ar fi adoptată. Așa cum vom observa în capitolele următoare, am ales doar analiza directivei europene de impozitare a societăților comerciale ca element cheie în argumentarea existenței sau formării unei politici publice fiscale.

Așadar teza de doctorat cercetează diferențiat fiecare capitol prezentat, și folosește metode diferite de cercetare pentru a testa ipotezele prezentate.

În primul rând, având în vedere situația juridică prezentă, cât și paradigma principală utilizată, și anume interguvermentalismul, am decis că este primordial să analizez poziția publică a României cu privire la adoptarea directivei de impozitare a societăților comerciale, (CCTB/CCCTB) și anume declarații publice făcute în presă de către politicienii români

Mai mult, studiul de față a folosit în testarea ipotezei principale și celor secundare metode calitative de cercetare și anume analiza documentației disponibile și a poziției oficiale emise de către conducerea statului român cu privire la propunerea legislativă europeană pe parcursul legislativ.

Deoarece ipoteza principală și cele secundare au în vedere trei perspective diferite și anume, viziunea individuală a politicianului român, viziunea partidului și poziționarea țării, studiul de cercetare folosește un model de design incorporat (Eisenhardt, 1989). Această metodă ia în considerare complexitatea subiectului. Adoptarea de către Consiliul Uniunii Europene implică negocieri la diferite niveluri, diferite persoane și instituții fiind implicate în procesul de negociere. Mai mult, având în vedere istoricul propunerii legislative pe care studiul îl menționează în primul capitol, deși propunerea legislativă se află la momentul actual în stadiul final, consider relevant pentru susținerea ipotezei centrale, analizarea celor trei perspective distincte.

Pentru a susține rezultatele cercetării, teza s-a folosit de o documentație vastă din diferite surse. Desfășurarea cercetării a implicat trecerea în revistă a literaturii de specialitate cu referire la tema cercetată (lucrări clasice, relevante, lucrări actuale). Modalitatea concretă de documentare a urmărit atât cărțile fundamentale, cât și descoperirea ultimelor cărți sau articole în bazele internaționale de date (EBSCO, SSRN, JSTOR, RePEc, HBR ș.a.) utilizând căutarea după termeni-cheie, i.e. CCCTB, CCTB, politică fiscală, analiza votului membrilor Parlamentului European, poziționarea statului român cu privire la adoptarea directivei CCCTB/CCTB.

Mai mult, în cadrul studiului au fost analizate documente oficiale emise atât de Parlamentul Român, cât și de Instituțiile Europene implicate în procesul legislativ, precum minutele întâlnirilor la diferite niveluri, rapoarte scrise, amendamente depuse ș.a.

Ipotezele de lucru sunt testate atât la nivel teoretic, cât și situațional, prin analizarea efectivă a documentelor emise de către instituțiile publice atât la nivel național cât și european, a declarațiilor publice făcute de către reprezentanții României în diferite forumuri și circumstanțe.

De asemenea, având în vedere istoricul propunerii legislative și impactul pe care l-a cauzat la nivel european, studiul prezintă evoluția istorică a directivei privind baza consolidată comună de impozitare a societăților.

O altă parte importantă a tezei de doctorat o reprezintă analiza pârghiilor legale disponibile la nivelul UE pentru a adopta directiva privind baza consolidată comună a Uniunii Europene.

Pentru a avea o cercetare obiectivă și completată, abordarea a fost una interdisciplinară, folosind instrumente și perspective din domeniul științelor politice/relațiilor internaționale, științelor juridice și economice. Având în vedere domeniul cercetării, metodologia folosită are atât o dimensiune cantitativă, cât și una calitativă, paradigma centrală fiind interguvernamentalismul.

Consider că interguvernamentalismul surprinde cel mai bine situația actuală a cooperării în materie fiscală, dată fiind legislația primară europeană și va reprezenta în viitorul apropiat baza discuțiilor pentru finalizarea și aprobarea directivei ce reglementează baza consolidată comună a societăților comerciale din UE și drumul spre o politică fiscală. Mai mult, pentru explicarea capitolului ce are în prim plan baza legală privind constituirea unei baze comune consolidate de impozitare a societăților comerciale europene, acesta teză a utilizat ca teorii secundare instituționalismul și alte teorii minore ale relațiilor internaționale.

Cercetarea s-a bazat, în argumentarea ipotezei principale, pe o analiză bibliografică. Ipotezele episodice sunt formulate astfel încât să permită găsirea unor răspunsuri care să confirme sau să infirme ipotezele secundare menționate mai sus și mai apoi să permită testarea ipotezei centrale:

- 1. Este posibilă adoptarea directivei privind impozitarea societăților comerciale prin procedură legislativă ordinară?*

În acest sens, cercetarea folosește modelul „schimbării planurilor” de la un capitol la altul. Studiul va fi în general unul interpretativ, culegerea de informații fiind efectuată cu ajutorul metodelor calitative.

Primul pas în cercetare a fost reprezentat de revizuirea literaturii existente, atât în ceea ce privește abordarea teoretică, cât și în legătură cu evoluția legislației fiscale, atât în context național, european cât și în contextual modificărilor internaționale.

Analiza are la bază studiul reglementărilor existente, atât la nivelul legislației primare cât și la nivelul legislației secundare. Studiul prezintă traseul legislativ curent al propunerii de directivă prezentată de Comisia Europeană și prezintă direcția din punct de vedere juridic și politic în care această propunere se îndreaptă.

Mai mult, existența unor propuneri similare ca impact fiscal care au luat o altă cale legală, și anume procedura de adoptare în cooperare consolidată, va susține analiza comparativă.

Analiza combină atât declarațiile oficiale ale reprezentanților europeni cât și ale celor naționali cu evaluarea cadrului legislativ existent.

Studiul are în vedere interesele actorilor implicați, evenimente care au determinat anumite comportamente ale decidenților sau ale altor actori din sistem, declarații oficiale, analize teoretice și studii de specialitate. De asemenea, din punct de vedere calitativ, studiul are în vedere prezentarea evenimentelor, analizarea semnificației și a impactului acestora asupra adoptării directivei privind baza consolidată comună.

Din punctul de vedere cantitativ, studiul a folosit interpretarea datelor pentru testarea ipotezelor, analizarea și compararea informațiilor statistice și observarea evoluției literaturii de specialitate.

Al treilea studiu complementar se referă la impactul asupra bugetului național al României, în situația în care directiva de impozitare consolidată a societăților comerciale ar fi implementată. Aici metodele de cercetare au fost diferite față de celelalte capitole, și anume, analiza empirică se bazează pe datele la nivel de companie din baza de date TP Catalyst, care sunt furnizate de Bureau van Dijk. Aceste date au fost preluate din actualizarea (august 2020) a bazei de date, inclusiv informații financiare standardizate a peste 18 milioane de companii publice și private din 43 de țări europene.

Pentru o analiză pertinentă dar statică a datelor existente, acest studiu se folosește de o ipoteză întâlnită în literatura de specialitate, respectiv comportamentul societăților nu se va modifica ca răspuns la reforma fiscală, lucru menționat și în studiile realizate de Devereux și Loretz (2007). Mai mult, lucrarea urmărește abordarea lui Devereux și Loretz (2007), Fuest, Hemmelgarn și Ramb (2006) sau Clien, Neubig, Phillips, Sanger și Walsh (2010), care se bazează pe datele din bazele furnizate de birou de statistica al celor de la Moody's și Bureau van Dijk (i.e. Amadeus, TP Catalyst, Orbiz), datorită faptului că aceasta conține date despre peste 18 milioane de companii.

În selectarea eșantionului reprezentativ, studiul are formulate criterii clare, cerințele legale enunțate în directiva privind baza consolidată comună. Ca prim criteriu de selecție, studiul face referire la obligativitatea consolidării situațiilor financiare conforme cu directivele europene în vigoare la ora actuală, anume:

- a. Societățile analizate trebuie să aparțină unui grup multinațional european;
- b. Pentru a se analiza apartenența la un grup și nevoia legală de consolidare a situațiilor financiare, societățile analizate trebuie să îndeplinească două criterii: să controleze sau să fie controlate de un grup multinațional european, ceea ce înseamnă 50,01% în compania controlată și drepturi de proprietate asupra capitalului societății în proporție de cel puțin 75%.

În pasul următor, societățile care au îndeplinit condițiile de mai sus au rămas în eșantionul de cercetare. Al doilea criteriu de selecție a fost ca societățile selectate să respecte principiul geografic: societatea mamă și filiala/sediul permanent să fie într-un stat membru al Uniunii Europene. Mai mult, una din cele două tipuri de societăți să fie prezente în România.

În ceea ce privește obligativitatea aderării la normele fiscale propuse de directiva privind baza consolidată comună, toate entitățile cu cifră de afaceri consolidată mai mare de 750 de milioane de euro vor fi obligate să adopte regulile fiscale stipulate de directivă.

Ținând cont de condițiile menționate mai sus, au fost identificate 811 societăți multinaționale europene care își desfășoară activitatea sub o formă sau alta în România

În al doilea rând, s-a făcut analiza detaliată a situației din România. Situațiile financiare ale societăților aflate în România, precum și ale filialelor situate în alte state membre ale UE au fost analizate pentru a obține rezultatul brut impozabil (profitul sau pierderea societăților înainte de impozitare).

Pentru a estima impactul global al asupra totalului colectat din impozitul pe profit la nivelul României, impozitul pe profit raportat de societățile regăsite în baza de date este însumat și comparat cu colectarea totală a impozitului pe profit a României raportată în Eurostat.

Rezultatele au fost comparate cu totalul colectărilor de impozite din statul membru, prin aplicarea unei ajustări a factorilor care cresc sau scad impozitul, raportat în baza de date la egal cu 100% din colectarea impozitelor agregate. Această ajustare presupune implicit că societățile care

nu sunt observate în baza de date au aceleași caracteristici de proprietate și sunt afectate de CCCTB în același grad cu companiile care sunt modelate.

Diferențele dintre datele privind totalul declarat al impozitului pe profit raportat pentru societățile comerciale prezent în baza de date față de colectările guvernamentale reale ale impozitului pe profit ar putea rezulta din:

- acoperirea incompletă a societăților în baza de date TP Catalyst;
- includerea mai mult multor elemente de impozitare în baza impozitului pe profit față de cele raportate în situațiile financiare;
- includerea atât a datoriilor fiscale curente, cât și a celor amânate în impozitele raportate în situațiile financiare sau impozitele plătite în alte țări decât țara de domiciliu a companiei, printre altele.

Pentru a identifica cotele statelor membre individuale ale UE în bazele de impozitare de grup, s-a făcut analiza comparativă detaliată a sistemelor de impozitare de grup și a regimurilor de consolidare. Pe fundamentul acestora, statele membre ale UE au fost clasificate în cele patru grupuri în conformitate cu regulile pe care le aplică. Aceste reguli au fost apoi utilizate pentru a calcula baza fiscală totală a filialelor societăților cu prezență în România din statele membre UE respective.

2.4. Rezultate studii

Având în vedere faptul că formarea unei politici publice europene în materie fiscală urmărește trei planuri și anume:

- i. în primul rând cadrul legislativ general, și anume Tratele Uniunii Europene, teză de doctorat a analizat posibilitatea legislativă existentă în vederea formării unei politici publice fiscale la nivel european cu aplicabilitate directă în materia impozitarii directe. Având în vedere prevederile din Tratele UE în materie fiscală și istoria propunerii de reglementare a impozitării directe aplicate societăților comerciale, prin studiu de caz rezumat mai jos face referire la posibilitatea adoptării legislație secundare în baza normelor existente;

- ii. al doilea studiu de caz analizează atitudinea reprezentanților români cu privire la posibilitatea reglementării europene în materie de drept fiscal, cu precădere a impozitării societăților comerciale la nivel european și a creării unor reguli comune la nivelul UE priviind impozitarea acestora. Studiul de caz rezumat în cele ce urmează, analizează atât documentația disponibilă la nivelul instituțiilor românești cât și la nivelul instituțiilor europene (i.e. documente emise, luări de cuvânt, poziții de țară, etc.);
- iii. al treilea studiu de caz, complementar, urmărește impactul asupra bugetului național în situația în care directiva privind impozitarea consolidată și comună a societăților comerciale ar fi adoptate de către UE.

2.4.1. Deblocarea proiectului privind crearea unei baze impozabile comune pentru societățile comerciale. De la unanimitate la majoritatea calificată sau cooperare consolidată?

Armonizarea fiscalității europene este un proces început încă din anii '60 în schimb nu putem vorbi de o politică fiscală a Uniunii Europene nici măcar la 60 de ani distanță de la prima propunere de armonizare a legislației fiscale. Mai ales că în contextul actual, la 60 de ani distanță, vorbim de o Uniune Europeană mult mai extinsă și diversificată.

Studiul de față își propune să analizeze motivele pentru care există un blocaj la nivelul Uniunii Europene privind adoptarea unei politici fiscale europene, în mod special axată pe impozitarea directă.

Așadar, studiul analizează situația legală și politică curentă în care se afla propunerea de directivă a Comisiei Europene privind crearea unei baze impozabile comune (consolidate) denumită în continuare directiva CC(C)TB, evidențiind probleme de natură juridică și politică a stărnirii implementării politicilor comune europene de impozitare a societăților comerciale.

Mai mult, studiul face o paralelă între stadiul actual legislativ al propunerii de directivă privind baza impozabilă consolidată comună și directiva privind impozitarea tranzacțiilor financiare la nivelul Uniunii Europene, denumită în continuare „FTT”.

Studiul a considerat oportună comparația dintre propunerea de impozitare comună și consolidată a societăților cu directiva privind impozitarea tranzacțiilor financiare. Luând în considerare faptul că atât directiva CCCTB cât și directiva FTT au fost primite cu opoziție din

partea unor state membre, cele care au susținut adoptarea FTT au continuat procesul legislativ folosind principiul Cooperării consolidate. A fost oportună schimbarea procesului legislativ? Reprezintă o soluție de început și pentru CC(C)TB?

Progresul integrării fiscale, care este condiționat de consensul a 28 de economii eterogene, este discutabil. Cerința de vot unanim oferă fiecărei țări o putere de veto protectoare care îi permite să asigure interese fiscale naționale de ceea ce Tocqueville numea odată „tirania majorității”. Inițiativa Comisiei de a trece de la unanimitate la majoritate calificată în anumite domenii fiscale, care fusese propusă în timpul negocierilor pentru Tratatul constituțional, s-a confruntat cu o puternică rezistență din partea statelor membre ale UE.

Domeniile propuse includeau „funcționarea pieței interne, adică modernizarea și simplificarea legislației existente, cooperarea administrativă, combaterea fraudei sau a evaziunii fiscale, măsuri referitoare la bazele de impozitare pentru companii, dar fără a include ratele de impozitare; aspectele liberei circulații a capitalului legate de lupta împotriva fraudei; impozitare în ceea ce privește mediul ”. Această propunere a fost discutată în cadrul Conferinței interguvernamentale privind un tratat constituțional care a început la 4 octombrie 2003 și a avut ca rezultat aprobarea unui tratat constituțional la 18 iunie 2004; a se vedea Avizul Comisiei din 17 septembrie 2003 privind Conferința interguvernamentală, COM (2003) 548, 7

Având în vedere trecutul istoric și faptul că propunerea pentru realizarea unei politici fiscale la nivelul Uniunii Europene a fost primită cu reticență de anumite state membre, precum Irlanda, Olanda și Polonia, există un al mod legal prin care Comisia poate să își promoveze proiectul european pentru o fiscalitate armonizată.

În continuare, teza de doctorat va analiza două pârgii legale stipulate de Tratatul Uniunii Europene prin care Comisia, conform declarațiilor oficiale, va încerca să împingă proiectul de armonizare fiscală. Mai mult, teza se va concentra și pe problemele actuale pe care Comisia poate să le întâlnească în propunerile sale.

Întrebarea rămâne, totuși, cum putem trasa o linie între coordonare pentru a ne asigura că sistemele fiscale naționale îndeplinesc scopul propus - așa cum este stabilit de fiecare stat membru - fără a afecta piața internă și, de preferință, să o îmbunătățească, și coordonarea cu scopul de a asigura faptul că sistemele fiscale sunt mai conforme cu „cele mai bune practici” sau standarde acceptabile pentru cele mai mari economii ale UE.

Având în vedere impasul politic în care se află UE, și anume nevoia unui vot unanim în Consiliul Uniunii Europene pentru armonizarea politicii fiscale la nivelul UE, atât Comisia Junker cât și actuala Comisie Von der Leyen a promovat necesitatea trecerii la procedura legislativă ordinară, prin care votul asupra chestiunilor fiscale trece de la decizia exclusivă a Consiliului la co-decizie între Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, cu un vot în majoritatea calificată la nivelul Consiliului.

În acest sens, încă din Comisia Junker tendința a fost spre a da Parlamentului European o voce activă în reglementarea fiscală la nivelul UE, anunțată în Statul Uniunii al președintelui Comisiei Juncker. Comunicarea sa din 2019 a fost intitulată: „Către o luare a deciziilor mai eficientă și mai democratică în politica fiscală a UE” .

Cuvinte precum „mai eficient și mai democratic” fac dificilă punerea frânelor de către orice susținător al UE. Dar, din perspectiva politicii fiscale, trebuie să avem în vedere faptul că impozitarea și cheltuielile ar trebui să meargă mână în mână. Atâta timp cât bugetele pentru securitate socială, educație, transporturi, apărare și altele sunt încă stabilite la nivel național, ar trebui să existe și prerogativa de a concepe un sistem fiscal adecvat care să corespundă nevoilor unui stat membru. Impozitarea nu este un scop în sine: servește în primul rând pentru a facilita cheltuielile guvernamentale (chiar dacă ar putea fi folosite în scopuri redistributive și pentru a împinge și comportamentul contribuabililor) (Luja, 2019).

Pentru a garanta o impozitare adecvată, așa cum este prevăzută de statele membre, cooperarea europeană și internațională este o necesitate pentru a se asigura că impozitarea funcționează conform intenției legiuitorului și nu conform formei legislative.

Pentru a aborda evaziunea fiscală, fraudă fiscală și dubla impunere, un anumit grad de coordonare la nivelul UE este conform declarației lui Junker, „un lux de care nu ne putem lipsi pentru o piață internă funcțională.” (Junker, 2019).

Punctele stabilite de către Comisia Junker au fost preluate și de către Comisia Von der Leyen. Conform declarației președintei Comisiei Europene, Von Der Leyden misiunea Comisarului pentru economie Paolo Gentiloni, este de a:

- *„Sarcina dvs. în următorii cinci ani va fi să vă asigurați că politicile fiscale sunt corecte, potrivite pentru economia digitală și să faciliteze activitatea întreprinderilor și oamenilor peste granițe. Va trebui să ne adaptăm sistemele fiscale la o piață a muncii în schimbare și la modele de afaceri noi și emergente;*

- *Ar trebui să vă concentrați asupra simplificării, clarității și utilizării sistemelor noastre fiscale. Ca parte a acestui lucru, ar trebui să conduceți eforturile pentru a transforma proiectul de legislație privind crearea unei baze consolidate comune de impozitare a societăților comerciale într-o realitate.” (Ursula von der Leyen)*

Tratatul de la Lisabona a extins procedura legislativă ordinară și [votul cu majoritate calificată](#) la un număr mare de domenii politice. Obiectivul este acela de a contribui la integrarea la nivelul UE, eficientizând luarea deciziilor: în [procedura legislativă ordinară](#), țările UE nu dispun de dreptul de veto și posibilitățile de a găsi un acord sunt mai numeroase.

Totuși, țările UE nu sunt întotdeauna dispuse să renunțe la o parte din puterea lor de opoziție în anumite domenii politice. Aceste domenii sunt cele cunoscute ca fiind cele mai „sensibile”, în care ponderea suzeranităților naționale este importantă, inclusiv politica externă, imigrația sau justiția. În aceste domenii, de cele mai multe ori se menține o [procedură legislativă specială](#) sau votul în [unanimitate](#).

În plus, Tratatul de la Lisabona introduce mai multe tipuri de clauze instituționale, oferind mecanisme instituționale diferite, însă urmăresc un obiectiv comun. Scopul este facilitarea integrării la nivelul UE în domeniile „sensibile”, dacă țările UE doresc acest lucru.

Astfel, Tratatul de la Lisabona introduce trei tipuri de clauze:

- clauzele „pasarelă”;
- clauzele „de frânare”;
- clauzele „de accelerare”.

Din studiul realizat putem trage concluzia că proiectul european de armonizare fiscală departe de realizare și deși există pârgii legale de care Comisia s-ar putea folosi acestea sunt limitate.

Mai mult având în vedere suzeranitatea statelor naționale, consider că proiectul de armonizare fiscală se poate realiza doar dacă statele membre au voință politică.

Studiul a analizat pârgiile legale disponibile ale Comisiei Europene pentru a debloca și a ușura în accepțiunea lor procesul legislativ în schimb am putut observa următoarele:

1. În cazul în care Comisia Europeană are argumente legale, economice, politice pentru a apela la articolul 116 din TPFU și a aplica procedura de legiferare simplificată și implicare în decizia politică a Parlamentului European ca codecident în materie fiscală,

are în continuare nevoie de votul în unanimitate a Consiliului European pentru a activa articolul 116.

Cu siguranță un viitor studiu ar putea trasa elemente comparabile cu alte situații unde Consiliul a renunțat la dreptul de aprobare singular și a împărțit această responsabilitate cu Parlamentul European pentru enunța mai bine ce ar duce la adoptarea deciziei în materie fiscală.

2. Altă pârghie legală a Comisiei Europene analizată în acest studiu a făcut referire la posibilitatea de a începe procesul de integrare fiscală la un număr mai mic de state folosindu-se de cooperarea consolidată.

În schimb tot studiul de față a concluzionat limitările unei astfel de pârghii legale. Nu doar că Consiliul UE se poate opune, dar votul unanim de începere a cooperării consolidate nu asigură succesul acesteia. Rămâne încă la latitudinea statelor membre participante de a ajunge la o formă finală a legislației propuse. Mai mult așa cum a arătat cazul directivei FTT și statele neparticipante la cooperarea consolidată pot contesta la Curtea Europeană de Justiție legalitatea propunerii legislative emise de statele participante.

Așadar în concluzie consider că doar în cazul în care statele membre se pun de acord unanim în adoptarea unei politici fiscale europene, șansa ca această să devină realitate este minimală.

Având în vedere faptul că directiva privind impozitarea profiturilor realizate de către societățile comerciale europene, dispune de susținerea decidenților politici români atât la nivelul european cât și la nivel național și luând în considerare pârghile legale și legitime prin care UE ar putea introduce directiva analizată în această teză doctorală, consider oportun ca poziția de țară a României în negocierile europene să fie susținută și de un studiu amplu de impact în situația în care directiva analizată va fi adoptată. Așadar următorul capitol include un studiu extensiv al impactului asupra bugetului național în situația în care directiva privind impozitarea pe profit a societăților comerciale ar fi adoptată de către UE.

- 2.4.2. Analiza comportamentală a politicienilor români în diferite instituții, și anume Parlamentul României, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene cu privire la baza consolidată comună pentru impozitarea societăților

Studiul s-a concentrat pe întreaga perioadă în care propunerea de legiferare a unei baze consolidate comune s-a aflat pe agenda dezbaterii publice și anume perioada cuprinsă între 2011-2017. În perioada respectivă componența parlamentului României s-a schimbat de trei ori, având în vedere alegerile parlamentare din 2012, respectiv 2016. Așadar la momentul propunerii inițiale pentru o bază consolidată comună de impozitare a societăților comerciale de pe teritoriul Uniunii Europene, partidul aflat la guvernare era PD-L iar la momentul avizului parlamentar, președinta camerei deputaților era doamna Roberta Anastase.

Având în vedere istoricul îndelungat al propunerii legislative europene și cerințele legislative stabilite de Tratatul de la Lisabona, precum și opinia inițială a unor state membre de a respinge propunerea de a forma o bază consolidată comună de impozitare a societăților comerciale, parlamentul României a fost consultat în două instanțe.

Conform articolul 5 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul UE) și Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității exercitarea competențelor Uniunii Europene trebuie să respecte principiul subsidiarității și principiul proporționalității. În domeniile care nu țin de competența exclusivă a Uniunii Europene, principiul subsidiarității prevede protejarea capacității de decizie și de acțiune a statelor membre și legitimează intervenția Uniunii în cazul în care obiectivele unei acțiuni nu pot fi realizate în mod suficient de statele membre, ci pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, „datorită dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate”. Scopul includerii principiului subsidiarității în tratatele europene este, de asemenea, ca aceste competențe să fie exercitate cât mai aproape de cetățeni, în conformitate cu principiul proximității, prevăzut la articolul 10 alineatul (3) din Tratatul UE. (UE, 2020)

Potrivit articolului 5 alineatul (3) al doilea paragraf și articolului 12 litera (b) din TUE, parlamentele naționale verifică respectarea principiului subsidiarității, în conformitate cu procedura prevăzută în Protocolul nr. 2. Conform acestei proceduri („alerta timpurie” ex ante), menționată anterior, în termen de opt săptămâni de la data transmiterii unui proiect de act legislativ, orice parlament național sau orice cameră a unui parlament național poate adresa președinților Parlamentului European, al Consiliului și, respectiv, al Comisiei un aviz motivat în care să expună motivele pentru care consideră că proiectul privind baza impozabilă comună nu respectă principiul

subsidiarității. Atunci când un aviz motivat este susținut de cel puțin o treime din voturile atribuite parlamentelor naționale (un vot pentru fiecare cameră în parlamentele bicamerale și două voturi pentru parlamentele unicamerale), proiectul trebuie reexaminat („cartonaș galben”). Comisia poate decide să-l mențină, să-l modifice sau să-l retragă, motivându-și hotărârea.

În cazul propunerii de față analizate nu s-a întrunit numărul necesar de voturi pentru ca proiectul să fie reexaminat. La momentul 2011 pentru ca proiectul să fi fost reexaminat de către Comisia Europeană trebuia să obțină cel puțin 18 avize motivate din partea parlamentelor naționale și anume o treime din numărul total de 54 de avize naționale.

În anul 2011, proiectul de lege a întrunit 13 avize naționale din partea, Bulgariei, Maltei, Țărilor de Jos, Poloniei, României, Slovaciei, Irlandei, Marii Britanii și din partea Suediei.

Comisia pentru buget, finanțe și bănci din cadrul Camerei Deputaților a analizat propunerea legislativă înaintată de către Comisia Europeană și a votat în unanimitate, întocmirea unui aviz motivat, argumentând că Directiva nu respectă principiul Subsidiarității.

Ideile principale care au fost discutate în cadrul comisiei au fost:

1. Analizarea principiului subsidiarității, prezentat de către vicepreședintele comisiei, domnul deputat Adrian Nițu, care le-a explicat colegiilor din cadrul comisiei ce înseamnă principiul subsidiarității;
2. Ministrul de finanțe, domnul Ioan Botiș a fost prezent în cadrul discuției, argumentând că ministerul de finanțe nu a finalizat analiza de impact asupra bugetului României;
3. Domnul deputat Adrian Nițu a prezentat concluziile unor studii și opinia Țărilor de Jos, care conform domnului deputat Nițu vor emite un aviz motivat.

Așadar, conform analizării discuției avute de către membri prezenți în cadrul comisiei pentru buget, finanțe și bănci a Camerei Deputaților avizul motivat prin care conform procedurilor, România contestă propunerea legislativă a avut ca fundament aspecte economice. În opinia vicepreședintelui comisiei de buget/finanțe din cadrul Camerei Deputaților al parlamentului României, beneficiarii implementării directivei propuse sunt statele cu capital

puternic și active, acest lucru datorându-se cheii de alocare a profiturilor odată consolidate. Acest aspect a fost accentuat și de către președinta comisiei, doamna deputat Eugenia Barna.

În concluzie aspectele de natură ideologică sau de natură juridică nu au avut impact, motivarea avizului a fost strict din perspectivă economică.

Așadar în 2011 parlamentul României înaintează, instituțiilor europene un aviz motivat în legătură cu propunerea de directivă transmisă.

Criteriile înaintate de către Comisiile reunite din Parlamentul român instituțiilor europene, a fost faptul că directiva nu rezolvă de fapt problemele pe care le enunță și anume insuficiența acțiunii naționale și valoarea adăugată pentru care consideră necesară intervenția Uniunii în baza articolului 115 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Camera deputaților, 2011).

Avizul motivat transmis de către Camera Deputaților argumentează faptul instituțiile europene ar trebui să se concentreze pe schimbul de informații și buna cooperare între administrațiile fiscale naționale care în percepția autorităților naționale române ar soluția probleme subliniate în motivarea adoptării directivei propuse (Cdpr, 2011).

Având în vedere reacția anumitor state la propunerea Uniunii Europene privind consolidarea unei baze comune de impozitare a societăților comerciale și anume avizele motivate și opinia publică exprimată de aceștia, luând în considerare necesitatea unui vot în unanimitate în Consiliul Uniunii Europene, Comisia decide retragerea propunerii.

În urma contextul internațional și european și anume, acuzațiile de evaziune fiscală a anumitor companii multinaționale, Comisia Europeană decide să readucă în dezbatere publică, propunerea de a legifera impozitarea directă la nivel european în anumite condiții. Luând în calcul opinia statelor membre, Comisia Europeană propune legiferarea impozitării direct în doua etape separate și anume, în prima etapă anumite companii multinaționale pot aplica reguli fiscale comune la nivelul Uniunii exceptând posibilitatea de a își consolida baza impozabilă. În cea de a doua etapă, Comisia propune ca anumite companii să poată să își consolideze bază impozabilă, mai ales să poată să își compenseze pierderile fiscale la nivel transfrontalier.

Așadar, ținând cont de noile evoluții la nivel european, Parlamentul României s-a pronunțat din nou asupra chestiunii europene în materie fiscală. Avizul comisiei pentru afaceri europene a fostul unul favorabil de această dată.

În data de 23 mai 2017, comisia pentru afaceri europene votează în unanimitate pentru implementarea propunerii directivei europene. Comisia din camera deputaților a considerat de data asta oportună adoptarea unei legislații fiscale comune în materie de impozitare a societăților comerciale cât și pentru consolidarea bazei impozabile. *„Crearea unui mediu fiscal pentru societăți mai bun și mai eficient, pentru care este necesar un sistem unic simplu și robust de impozitare a societăților care să îmbunătățească funcționarea pieței unice din punct de vedere fiscal și care ar trebui să ducă la combaterea abuzurilor fiscale, să asigure că veniturile statelor sunt durabile și să sprijine ameliorarea mediului de afaceri de pe piața unică”*. (Cdep, 2017).

În ambele situații argumentarea politicianilor români din forumul legislativ a fost de natura economică. Având în vedere ca deși diametral opus votul, de fiecare data a fost în unanimitate.

Luând în considerare rezultatele studiilor teoretice care arătau diferențele ideologice în materie economică dintre partidele de centru-dreapta și cele de centru-stânga și anume faptul că partidele de centru-dreapta în mod general și în condiții de piață normale nu dorește intervenția statului în economie, promovând o politică de tip laissez faire iar stânga ideologică promovează intervenția statului în economie și mediul social.

Având în vedere studiile menționate mai sus prin care președintele de comisie/camera influențează votul membrilor, putem considera că votul din 2011 a avut și o componentă ideologică având în vedere că la vremea aceea camera deputaților era condusă de către doamna deputat Roberta Anastase, membră într-un partid de centru-dreapta, PD-L, iar vicepreședintele comisiei pentru buget, finanțe bănci, domnul deputat Adrian Nițu era de asemenea membru într-un partid de centru dreapta, respectiv PD-L. Mai mult la vremea aceea partidele de dreapta dețineau majoritatea politică în comisia pentru buget, finanțe, bănci.

Situația politică în 2017 este diferită. Stânga ideologică domină legislativul românesc, deținând majoritate în comisia pentru afaceri europene, prezidată de către domnul deputat Victor Ponta. Luând în considerare concluziile studiilor menționate anterior putem concluziona că votul favorabil din forumul legislativ român se datorează și ideologiei dominante de la vremea aceea.

Pe parcursul istoric al propunerii atât Comisia Europeană cât și Parlamentul European a susținut introducerea directivei care să reglementeze baza comună de impozitare a societăților europene cât și consolidarea impozitului pe profit la nivel european și au făcut lobby pe lângă statele membre pentru a obține votul acestora în Consiliul Uniunii Europene.

La scurt timp după anunțul din 2011 privind propunerea de legiferare a Comisiei cu privire la baza consolidată comună de impozitare a societăților, propunerea a fost transferată de către Comisie în Parlamentul European (PE) (Roggeman, 2016).

La acel moment parlamentul european avea 754 de membri aleși din diferite partide europene cât și independenți. Conform articolului 115 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, procedura de consultare a parlamentului european de către comisie se aplică în materia fiscalității directe, parlamentul având un rol consultativ. Așadar, conform studiilor de specialitate (Kardasheva, 2009), opinia PE în procesul legislativ de adoptare a directivei cu privire la baza consolidată comună a societăților nu este una obligatorie, Comisia putând ignora recomandările expuse de către parlamentul european. Putem de asemenea argumenta, având în vedere rolul consultativ al PE în această speță că membrii parlamentului european își vor exprima fără rezerve adevăratele opinii cu privire la propunerea înaintată de comisia europeană (Roggeman, 2016).

Studiul a urmărit comportamentul și poziționarea politicienilor români atât la nivel național cât și european. Au fost analizate documentele oficiale ale parlamentului României, al parlamentului European, al Consiliului Uniunii Europene și al Comisiei Europene, împreună cu o analiză pe subiect al literaturii existente, pentru a recunoaște trenduri și a testa ipoteza principală și cele secundare.

Au fost testate două perioade importante în evoluția directivei și anume anii 2011-2012, când directiva a fost pentru prima dată lansată în dezbateri publice la nivelul Uniunii Europene și perioada 2016-2018 când a fost re-lansată în dezbateri publice de către Comisia Europeană.

Au fost testate trei perspective pentru a urmări comportamentul politicienilor români și anume aspectul legal al propunerii și parcursul ei, aspectul economic și cel ideologic.

În urma analizelor realizate în cadrul studiului a reieșit că latura economică este cea mai relevantă, menționată de aproape toți politicienii analizați atât la nivelul României cât și la nivel

europene. Având în vedere caracterul propunerii și anume consolidarea bazei impozabile a societăților la nivel european cu impact direct asupra bugetului național al țărilor.

S-a observat împărțire de natura ideologică de-a lungul analizei, cu o predispoziție în favoarea adoptării directivei de către partidele de centru stânga, PSD și S&D de-a lungul timpului în opoziție cu partidele de centru dreapta. O altă diferență s-a putut observa între atitudinea partidului național în contrast cu atitudinea la nivel european. Deși în 2011, partidele de centru dreapta au votat împotriva adoptării directivei, membri aceluiși partid au votat pentru adoptarea directivei în parlamentul european.

Având în vedere contextul actual și tendințele create în situația în care studiul de impact actualizat de Uniunea Europeană concluzionează că adoptarea legislației va avea un impact pozitiv din punct de vedere economic, există o certitudine că România va vota în favoarea adoptării legislației dacă se va ajunge la un vot în Consiliul Uniunii Europene. Mai mult decât la momentul respectiv va fi la conducerea statului român un reprezentant al stângii românești probabilitatea unui vot favorabil crește.

Având în vedere concluziile capitolului de mai sus din teza doctorală și ținând cont de cadrul legislativ existent și istoricul propunerii de directive ce ar reglementa impozitarea societăților comerciale la nivel european din perspectiva impozitului pe profit, consider necesar găsirea unei soluții legale și legitime pentru deblocarea acestui demers al UE. Capitolul de mai jos analizează pârghiile legale disponibile UE pentru a promova și promulga proiectul legislativ privind impozitarea comună și consolidată a societăților comerciale.

2.4.3. Impactul asupra bugetului de stat al României în cazul în care directiva privind baza consolidată comună de impozitare a societăților (CCCTB) va fi adoptată de către Uniunea Europeană și implementată de către România

În prezent, CCCTB reprezintă instrumentul pentru lupta împotriva planificării fiscale agresive ca urmare a lacunelor existente între sistemele naționale de impozitare a societăților și din cauza existenței tratatelor bilaterale semnate de către statele membre între ele dar și cu alte state naționale din afara spațiului european.

Datorită acestui fapt, la 17 iulie 2015, ca parte a planului de acțiune pentru o impozitare corectă și eficientă, Comisia a relansat proiectul CCCTB, care ar trebui să aibă loc în două etape de implementare. În primul rând, ar trebui puse în aplicare doar regulile comune pentru construcția

bazei de impozitare a societăților, împreună cu posibilitatea compensării pierderilor transfrontaliere. Abia atunci, în a doua etapă, ar trebui implementat sistemul CCCTB complet.

Scopul lucrării a fost să simuleze impactul introducerii compensării transfrontaliere a pierderilor (adică primul pas de implementare) și impactul implementării complete a CCCTB asupra bazelor de impozitare alocate în România. Analiza empirică se bazează pe setul de date al companiilor care îndeplinesc condițiile cumulative stabilite de directiva CCCTB și prezentate în acest studiu.

În baza cerințelor legale stipulate de directivă au fost identificate 381 de societăți comerciale asupra cărora s-au efectuat ajustările necesare pentru a putea fi analizate informațiile financiare complete. Studiul a luat în calcul atât informațiile disponibile în baza de date TP Catalyst cât și informațiile disponibile pe site-ul Ministerului de finanțe cât și informațiile bugetare consolidate prezentate de către Eurostat.

Pe baza rezultatelor cercetării ținând cont de asemenea de limitările prezentate, concluzionăm că introducerea directivei privind baza consolidată comună v-a crește contribuția impozitului pe societățile comerciale cu 28%.

Rezultatele arată că impactul CCCTB asupra bugetului Românie pe modelul statistic static utilizat ar avea un impact financiar pozitiv.